

Effecten herverdeling soms fors

Vooraf kalverhouders dreigen grote financiële klappen te krijgen door de nieuwe verdeling van landbouwsubsidies.

De vleeskalversector en zetmeelaardappelboeren zijn het meest gevoelig voor de voorgestelde veranderingen in het systeem van toeslagen van het GLB. Ze lopen het risico tienduizenden euro's per bedrijf per jaar minder te ontvangen, een ongekende achteruitgang.

Vanaf 2014 worden toeslagen niet meer gekoppeld aan bedrijven maar aan hectaren. Vooruitlopend op die wijziging bracht het LEI, onderdeel van Wageningen UR, op verzoek van het ministerie van EL&I, de gevolgen daarvan in kaart voor bedrijven die nu, omgerekend naar hectare, hoge toeslagen ontvangen. Dat zijn voornamelijk bedrijven met vleeskalveren en zetmeelaardappels en intensieve melkveehouderijen. Hoe intensiever, hoe groter, hoe meer effect.

In een toeslagensysteem per hectare komen deze bedrijven gemiddeld veel lager uit dan nu. 'Het bedrag dat wegvalt kan in het ergste geval oplopen tot bijna het hele inkomen', licht Roel Jongeneel van het LEI toe. Dat geldt vooral voor kalverhouders. Maar ook bij zetmeelaardappels en melkveehouderij gaat het om forse reducties tot mogelijk wel dertig

procent. Dat zijn ongekende verschuivingen in de geschiedenis van het GLB, zegt Jongeneel. 'Nooit eerder waren er zulke forse herverdelingseffecten.' Hoeveel bedrijven zullen omvallen, hangt mede af van hoe het nieuwe systeem wordt ingevoerd en van de aanpassingen in markten en productieketens. Je kunt je afvragen hoe economisch gezond een sector is waarin bedrijven zo afhankelijk zijn van inkomenssteun uit Brussel. Toch is nu vooral de vraag hoe je de nieuwe maatregelen, gezien hun effecten, gaat invoeren. 'De huidige voorstellen geven aanleiding om invoering te faseren', zegt Jongeneel. 'Bij dit soort effecten zal een aantal bedrijven afvallen. Dat lijkt me onvermijdelijk. Maar ik denk dat er op de markt ook wat gaat gebeuren. Zo kunnen melkveehouders hun stierkalfjes alleen kwijt bij kalverhouderijen. Komt het inkomen van

kalverhouders onder druk, dan kunnen ze minder of geen kalfjes meer opkopen en zakt de prijs in. Daarnaast kunnen ze hun kalfsvlees iets duurder maken. Dat vergroot aan twee kanten hun marge, waardoor veel meer bedrijven zullen overleven.'

Als wordt besloten tot een geleidelijke overgang, dan adviseren de onderzoekers om besluiten niet per sector te nemen maar landbouwbreed. Want veranderingen in de ene sector kunnen de markten in andere sectoren beïnvloeden, bijvoorbeeld doordat boeren omschakelen van zetmeel- naar consumptie-aardappelen of naar uien. Ze doen in het rapport ook enkele aanbevelingen voor criteria voor overgangsmaatregelen en voor door Nederland te treffen flankerende maatregelen. Maar het is aan de politiek de afwegingen te maken.

Informatie:
Contact:

LEI-rapport 2011-062
roel.jongeneel@wur.nl
070 - 335 81 76